

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет

ФАКУЛЬТЕТ
ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція
(5 грудня 2023 р.)**

м. Полтава 2023

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

УДК 33: 167.1
А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 20.11.2023 р.).

Редакційна колегія:

- **Безкровний О.В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Перерва П. Г.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Лега О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., 5 грудня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 416 с.

До збірника матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ІНДЕКС ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ

Зуб Вікторія	120
БОРОШНОМЕЛЬНО-КРУП'ЯНИЙ РИНОК УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИРОБНИЧІ ТА ІМПОРТНО-ЕКСПОРТНІ ПОЗИЦІЇ	
Івченко Володимир, Солошонок Алла, Полонська Ольга	122
НОРМУВАННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ	
Івченко Володимир,Симонян Емма.....	125
СУЧАСНИЙ СТАН ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ГАЛУЗІ ОВОЧІВНИЦТВА В УКРАЇНІ	
Івченко Володимир, Витоптова Вікторія, Рудь Вікторія.....	128
ВЛАСТИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ІНДЕКСУ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ	
Калініченко Анатолій.....	131
АНАЛІЗ НАПОВНЕННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	
Ковтун Любов.....	133
ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРОЄКТУ	
Колесник Аліса.....	136
ВПЛИВ КОНФЛІКТІВ НА ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Кононенко Жанна, Штерман Юлія.....	138
КОНСТИТУЦІЙНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІКИ	
Кравчук Світлана.....	141
ЦИФРОВІЗАЦІЯ В СУЧАСНОМУ БІЗНЕС-ЛАНДШАФТІ	
Крамаренко Аліса, Вишневська Марія.....	144
СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМИ, ВИДІВ ТА СПОСОБІВ СТАТИСТИЧНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ	
Куц Вікторія.....	147
ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	
Кучеркова Світлана	150
МЕТОД ЕКСПЕРТНИХ ОЦІНОК У СТАТИСТИЦІ	
Лимаренко Єлизавета	153

МЕТОД ЕКСПЕРТНИХ ОЦІНОК У СТАТИСТИЦІ

Лимаренко Єлизавета

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: Рудич Алла, к.е.н., доцент

Метод експертних оцінок – це аналітичний підхід, в якому експерти або фахівці з певної галузі надають свої особисті оцінки або прогнози щодо певних параметрів, явищ або подій. Цей метод використовується для вирішення різних завдань, таких як прогнозування, оцінка ризиків, рейтингові оцінки і багато інших. Експерти зазвичай є особами з великим досвідом у конкретній галузі або предметній області. Метод експертних оцінок базується на їхній експертизі та здатності аналізувати і оцінювати інформацію. Вони надають свої оцінки або відповіді на питання, які стосуються об'єкта аналізу, і ці оцінки потім обробляються та агрегуються для отримання результатів.

Метод є особливо корисним в ситуаціях, коли недостатньо наявних даних для проведення аналізу, або коли потрібно враховувати нелінійні зв'язки між факторами. Він також може бути використаний для визначення важливості показників, вагового коефіцієнта ризику, та інших параметрів, що важливі для прийняття рішень [2].

Експертні методи поділяються на два основних підкласи: прямі експертні оцінки і експертні оцінки зі зворотним зв'язком. Обидва підходи використовуються для отримання цінної інформації в ситуаціях, коли необхідно оцінювати або прогнозувати параметри, явища або ризики.

Прямі експертні оцінки полягають у зборі та обробці незалежних думок експертів чи колективу експертів без взаємного впливу одних думок на інші. В цьому методі науковці надають свої оцінки або прогнози, які об'єднуються для отримання узагальненої інформації. Цей підхід особливо корисний в умовах, де важко або неможливо зібрати статистичні дані, і де важливо мати незалежні точки зору [3].

Експертні оцінки зі зворотним зв'язком передбачають взаємодію з експертами на різних етапах оцінки. Спочатку експерти надають свої оцінки, а потім отримують зворотний зв'язок або інформацію від інших експертів чи групи експертів. Ця взаємодія може допомогти вдосконалити оцінки та уточнити результати. Використання цих методів прослідковується в різних областях та у таких ситуаціях:

- відсутність або обмеженість доступних статистичних даних;
- велика невизначеність у середовищі функціонування об'єкта, особливо в галузях, які швидко зазнають змін і нових позицій;
- необхідність швидкого прийняття рішень;
- екстремальні ситуації, коли інші методи стають непрактичними.

Експертні методи широко використовуються для прогнозування основних напрямків науково-технічного прогресу, соціальних і політичних подій. Вони

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

допомагають враховувати експертні знання та досвід у процесі прийняття рішень і забезпечують цінну інформацію для аналізу та стратегічного планування. Індивідуальні експертні оцінки ґрунтуються на використанні думок спеціалістів у певній галузі, які надають свої оцінки незалежно одне від одного. Два основні методи індивідуальної експертної оцінки – це метод інтерв'ю та метод аналітичних записок [2].

Метод інтерв'ю передбачає проведення бесіди організатором експертної оцінки (прогнозістом) зі спеціалістом-експертом в певній галузі згідно з передбаченою програмою.

Метод аналітичних записок передбачає більш довготривалу та ретельну роботу експерта над запитаннями, що дозволяє використовувати необхідну інформацію для оцінки тенденцій та шляхів розвитку об'єкта прогнозування. Результати цієї роботи оформляються у вигляді аналітичних записок.

Однак індивідуальні методи експертної оцінки мають свої недоліки, оскільки не кожен експерт може дати точну оцінку складним явищам без врахування думок інших експертів. Тому для розв'язання складних проблем і особливо в ситуаціях, де необхідно поєднувати різні галузі знань, застосовують групові (колективні) методи експертних оцінок, такі як метод комісій та дельфійський метод.

Метод комісій передбачає, що спеціалісти, які входять до однієї групи, обговорюють свою думку про стан будь-якого процесу, явища або об'єкта в майбутньому або про методи досягнення цілей у відкритій дискусії, що дозволяє впливати одне на одного таким чином, щоб компенсувати помилки одне одного [1, С.45-51].

Отже, експертні методи грають важливу роль у прогнозуванні та оцінці складних явищ та об'єктів, особливо в ситуаціях, де відсутні або обмежені доступні статистичні дані. Індивідуальні методи, такі як інтерв'ю та аналітичні записки, дозволяють отримувати оцінки від окремих експертів, але можуть бути обмежені об'єктивністю та обмеженою кількістю думок.

Групові методи, такі як метод комісій і дельфійський метод, дозволяють об'єднати думки спеціалістів для досягнення більш об'єктивних результатів. Важливо враховувати переваги та недоліки кожного методу та вибрати той, який найкраще підходить для конкретної ситуації.

Список використаних джерел

1. Кравчук Д. Метод експертних оцінок: переваги та можливі шляхи застосування. Конкуренція. 2015. № 2 (49). С. 45–51.

2. Методи експертних оцінок. Pidru4niki. URL: https://pidru4niki.com/19650323/ekonomika/metodi_ekspertnih_otsinok (дата звернення: 05.11.2023).

3. Суть та різновиди експертних методів. Бібліотека buklib.net. Головна - Бібліотека BukLib.net. URL: <https://buklib.net/books/32404/> (дата звернення: 05.11.2023).

СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Лимаренко Ольга

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро

Науковий керівник: Остапенко Тетяна, к.е.н., доцент

Інвестиції завжди були важливим каталізатором розвитку будь-якого підприємства. Вони грають рішучу роль у забезпеченні не тільки збереження, а й зростання вартості капіталу, а також у створенні позитивного доходу. Стратегія формування інвестиційних ресурсів підприємства є критично важливою для досягнення успішного розвитку та забезпечення конкурентоспроможності.

Однією з ключових функцій інвестицій є їх відтворювальна роль. Інвестиції надають підприємствам можливість придбавати необхідні ресурси для нормального ведення виробничого процесу. Це включає закупівлю сировини, матеріалів, технологічного обладнання, робочої сили та інших ресурсів, які необхідні для виробництва товарів та послуг. Інвестиції також сприяють модернізації та розширенню виробництва, що дозволяє підприємствам підтримувати конкурентоздатність [1].

Розподільна функція інвестицій полягає в тому, що вони впливають на розподіл прибутку між інвесторами, емітентами і посередниками. Це стимулює ефективне та прибуткове виробництво, оскільки всі учасники інвестиційного процесу зацікавлені в отриманні високого доходу. Інвестори вкладають свої фінансові ресурси в найбільш привабливі інвестиційні проекти, забезпечуючи розвиток бізнесу та стимулюючи інновації.

Екологічна функція інвестицій полягає в тому, що вони сприяють збереженню, відновленню та поліпшенню навколишнього середовища. Інвестиції дозволяють підприємствам використовувати сучасну техніку, енергоощадні технології, маловідходні методи виробництва та інші практики, що допомагають зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

Соціальна функція інвестицій полягає в тому, що вони створюють передумови для автоматизації робочих процесів та покращення умов праці. Це сприяє підвищенню кваліфікації та рівня освіти працівників, створюючи умови для автономності та мобільності у виробництві [2].

Управління інвестиційними ресурсами на основі стратегічного підходу є надзвичайно важливим для підприємств. Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів визначає механізми забезпечення інвестиційних цілей, оцінки інвестиційних можливостей, виявлення джерел фінансування та можливості реалізації нових інвестиційних проєктів.

Завдяки правильно побудованій стратегії, підприємства можуть залучити необхідний капітал, оптимізувати структуру джерел формування інвестиційних ресурсів та зменшити ризики. Важливим аспектом є також вибір джерел фінансування для кожного інвестиційного проєкту, які можуть бути різного